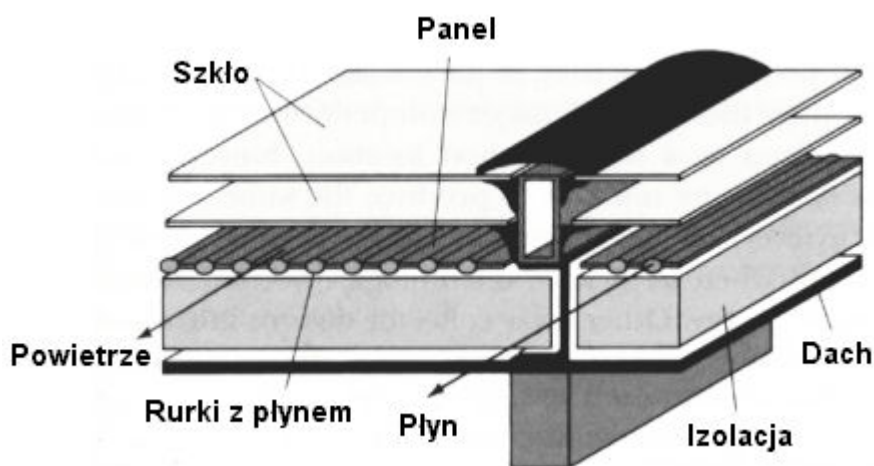

Wykłady prof. Richarda Carharta

W dniach 5-8 listopada 2005 do Gdańska ponownie przyjechał Richard Carhart, emerytowany profesor Uniwersytetu Illinois w Chicago. 7 listopada wygłosił na Wydziale Chemicznym Politechniki Gdańskiej wykład pt. „Globalne ocieplenie, energia odnawialna i zmiana człowieka”. (Wykład o podobnej treści profesor wygłosił już na Politechnice rok wcześniej). Profesor powiedział, że efektem emisji dwutlenku węgla w wyniku spalania paliw kopalnych jest wzrost poziomu CO_2 w atmosferze, który już obecnie może mieć znaczący wpływ na globalne ocieplenie klimatu. Aby zredukować tę emisję musimy znaleźć alternatywę dla spalania paliw kopalnych, w celu zapewnienia potrzeb energetycznych. Profesor zaprezentował i podał przykłady trzech opłacalnych metod ograniczenia naszej zależności od paliw kopalnych:

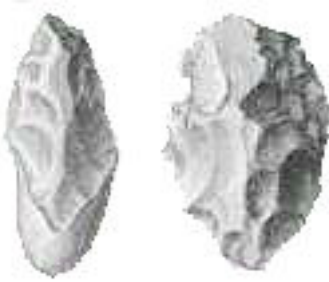

Rys. 1. Przekrój przez panel solarny. Ciepło zaabsorbowane przez ciemny panel jest przenoszone dalej przez płyn w rurkach. Szkło minimalizuje utratę ciepła. System nie jest skomplikowany pod względem mechanicznym.

energia słoneczna, wykorzystanie energii wiatru i wykorzystanie biomasy. W dalszej części wykładu profesor omówił praktyczne działania jakie możemy podjąć, aby doprowadzić do rozpowszechnienia odnawialnych źródeł energii. Profesor odniósł się do chrześcijańskiego światopoglądu jako podstawy kształtowania odpowiedzialnej postawy i działań.

8 listopada profesor wygłosił w Szkole Wyższej Ateneum w Gdańsku wykład pt. „Inteligentny Projekt w przyrodzie?”. Wybitni naukowcy, tacy jak William Dembski, Michael Behe i Dean Kenyon, jak również uczeni zajmujący się pokrewnymi naukami twierdzą, że znaleźli dowody na nieredukowalną złożoność w przyrodzie. Twierdzą, że posiadają przejrzyste dowody na to, że świat fizyczny, a w szczególności formy żywe, wskazują na Inteligentny Projekt i nie mogły powstać wyłącznie w oparciu o materię, przypadek i wystarczająco długi czas. Ich postulaty wywołały ogromną kontrowersję. Na przykład artykuł o ostrym sporze opublikowano na łamach czasopisma Amerykańskiego Towarzystwa Fizycznego *Physics Today*. Pojawiły się również artykuły w *Scientific American* oraz w innych czasopismach.

Podczas wykładu profesor Carhart wyjaśnił podstawowe definicje teorii Inteligentnego Projektu i podał przykłady zastosowania teorii z codziennego życia. Między innymi profesor zaprezentował „pięściak” z epoki kamienia łupanego. Nikt ze studentów nie miał wątpliwości, że ostre, krzemienne narzędzie nie powstało w wyniku przypadku, ale że ukształtowała go inteligentna istota w określonym celu, np. rozcinięcia mięsa. Przypuszczenie to było tym bardziej prawdopodobne, że w miejscu znalezienia narzędzia znaleziono też wiele podobnych przedmiotów. Profesor zwrócił uwagę na to, że „pięściak” nie tylko posiadał pewien specyficzny kształt, ale można było również ponad wszelką wątpliwość wskazać jego zastosowanie. Właśnie istnienie celu, wyjaśniał profesor,

Rys. 2. Pięściaki

ostatecznie przesądza o tym, że dana struktura lub przedmiot nie powstały w wyniku przypadku, ale zostały zaprojektowane przez inteligentną istotę. Unikalny kształt lub regularność jeszcze o tym nie świadczą. Następnie profesor odniósł to rozumowanie do procesów zachodzących wewnątrz żywej komórki podczas powstawania cząsteczek protein. W celu lepszego zilustrowania tematu wyświetlony został fragment filmu „*Odkrywanie tajemnicy życia*” (*“Unlocking the Mystery of Life”*), przedstawiający komputerową animację wymienionego wyżej procesu. Nieopisana złożoność, precyzja i celowość procesu kopiowania kodu genetycznego, transportu cząsteczek i kompletowania białka z poszczególnych aminokwasów, niewątpliwie pozostawiły każdego z ważnym pytaniem: czy takie funkcje mogą być jedynie wynikiem przypadku? Niecodzienny wykład spotkał się z dużym zainteresowaniem (sala była przepelniona) zarówno studentów, jak i obecnego grona profesorskiego.

Podczas pobytu w Trójmieście profesor wygłosił również kilka odczytów w Kościołach, między innymi wykład zamieszczony w niniejszym biuletynie „Czy nauka udowodniła, że moralność jest względna?”. Profesor Carhart ponownie przyjedzie do Gdańska w październiku 2006 r.

Wykłady prof. Jürgena Spiessa

W dniach 18-19 marca 2006 r. gościł w Gdańsku znany niemiecki historyk dr Jürgen Spiess. Uzyskał doktorat z historii starożytnej na Uniwersytecie w Monachium w 1975 r., specjalizuje się w egiptologii i historii filozofii. Wykładał na uniwersytetach w Niemczech, w Rosji oraz w Austrii, Bułgarii, Armenii i Ukrainie. Dr Spiess jest dyrektorem niemieckiego Institute für Glaube und Wissenschaft (Instytut Wiary i Nauki), a także członkiem German-Dostoevsky-Society oraz Inklings-Society. Jest autorem wielu książek, m. in. *“Dostoevsky and the New Testament”* („*Dostojewski a Nowy Testament*”), *“Jesus for Skeptics”* („*Jezus dla sceptyków*”), *“Asking for Truth - C.S. Lewis”* („*Pytania o prawdę - C.S. Lewis*”).

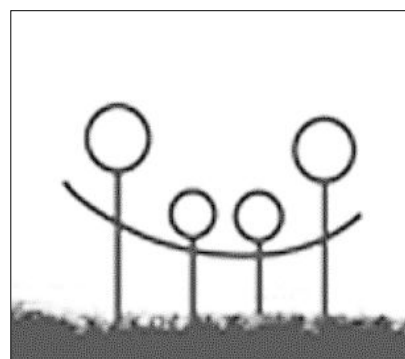
18-go marca profesor Spiess wygłosił w sali kina Krewetka wykład zatytułowany „C.S. Lewis – der Mann, der Narnia schuf” („C.S. Lewis – człowiek który stworzył Narnię”). Wykład poprzedzony był projekcją filmu „*Opowieści z Narnii – Lew, czarownica i stara szafa*”, zrealizowanego na podstawie opowieści C.S. Lewisa. Po przedstawieniu biografii C.S. Lewisa i streszczeniu filmu profesor zajął się interesującym zagadnieniem odkrywania podobieństw między światem Narnii a światem religii chrześcijańskiej. Sam bajkowy świat przypomina Niebo, do którego podświadomie tęsknią wszyscy ludzie. Dylemat rodzeństwa małej Łucji, które nie wiedziało czy mają uwierzyć opowiadaniom młodszej siostry o zaczarowanym świecie „w szafie”, można porównać do dylematu ludzi odnośnie tego, jak traktować świadectwa o życiu Chrystusa. W końcu ofiara Aslana za

zdradę Edmunda przypomina ofiarę Chrystusa za grzechy ludzkości, a jego zmartwychwstanie dokonało się w oparciu o tą samą zasadę: „w dniu kiedy dobrowolna ofiara, która nie popełniła zdrady, zostanie zabita w miejsce zdrajcy, śmierć sama zaczyna się cofać”. Na koniec profesor Spiess omówił w jaki sposób C.S. Lewis podszedł do pisania książki dla dzieci – po prostu sam stał się dzieckiem.

Następnego dnia (19-go marca) profesor Spiess wygłosił w Instytucie Maszyn Przepływowych PAN wykład zatytułowany „Poet und Prophet – Die Aktualität Dostojewskijs für unsere Zeit” („*Poeta i prorok – aktualność Dostojewskiego w naszych czasach*” – wykład jest zamieszczony w niniejszym biuletynie). Profesor postawił tezę, że Dostojewski był największym „prorokiem” XX wieku, przepowiadającym m.in. powstanie systemów totalitarnych. Teza ta znalazła odbicie w wypowiedziach wybitnych myślicieli i autorów ostatniego stulecia. Profesor wskazał również aktualność rosyjskiego autora w dzisiejszych czasach, co może być mierzone chociażby wysokim nakładem jego książek. Zdaniem profesora Spiessa Dostojewski trafnie adresuje wiele pytań nurtujących współczesnego człowieka. W żywej dyskusji po wykładzie profesor poruszył m.in. zagadnienia dotyczące stosunku Dostojewskiego do Boga i Chrystusa, do różnych narodowości i wyznań chrześcijańskich.

Konferencja „Nauki o rodzinie: tradycje i perspektywy edukacyjne”

W dniach 27-28 kwietnia 2006 r. odbyła się w Ateneum – Szkole Wyższej w Gdańsku pierwsza ogólnopolska konferencja naukowa z udziałem gości zagranicznych nt. „Nauki o rodzinie: tradycje i perspektywy edukacyjne”. Organizatorem spotkania była istniejąca przy uczelni od listopada 2005 r. Katedra Nauk o Rodzinie. W centrum uwagi uczestników konferencji znalazły się kwestie programowe związane z nauczaniem na kierunku, jak również perspektywy zawodowe absolwentów.

W ramach powyższych zagadnień swoje doświadczenia prezentowali przedstawiciele sześciu ośrodków naukowych w Polsce, będących zarazem jedynymi uczelniami prowadzącymi tego typu studia w Polsce: UKSW w Łomiankach, KUL w Lublinie, Wydział Teologii Uniwersytetu Opolskiego, Krakowska Szkoła Wyższa im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Wyższa Szkoła Umiejętności w Kielcach oraz Ateneum Szkoła Wyższa w Gdańsku. Ateneum jest jedyną uczelnią prowadzącą kierunek w północnej Polsce. Można dodać, iż ten model studiów został przejęty przez uczelnie zagraniczne, np. w Europie Zachodniej i Ameryce.

Największy wkład w organizację konferencji miała dr Małgorzata Stopikowska, kierownik Katedry Nauk o Rodzinie w Ateneum i członek Forum Heweliusza. Dr Stopikowska była również pomysłodawczynią utworzenia katedry. W swoim referacie wspomina: „Może warto przytoczyć kilka refleksji osobistych: kiedy powróciłam do mojego rodzinnego Gdańska w 2001 r. starałam się zorientować, jakie są możliwości uzyskania pomocy dla rodzin zarówno w placówkach państwowych, jak i prowadzonych przez stowarzyszenia,

Fot. 1. Dr Małgorzata Stopikowska

optymizmem, a próby współpracy z różnymi instytucjami dawały nikłe, jeśli nie żadne wyniki”. Dr Stopikowska zwróciła się zatem z pomysłem utworzenia katedry Nauk o Rodzinie do Rektora Ateneum – Szkoły Wyższej w Gdańsku, prof. Waldemara Tłokińskiego, który przychylnie i z wielką otwartością przyjął tą inicjatywę.

Studenci kierunku przygotowani są do pracy w dwóch zawodach. Po pierwsze, jest to praca socjalna (pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie); poradnictwo rodzinne (umiejętność diagnozowania i udzielania kompleksowej pomocy małżeństwu i rodzinie w zakresie jej podstawowych problemów i dysfunkcji życia małżeńskiego i rodzinnego); opieka nad niepełnosprawnym, przewlekle, nieuleczalnie, terminalnie chorym w ramach instytucji pomocy społecznej lub w warunkach domowych. Po drugie, studenci są przygotowani do prowadzenia zajęć z profilaktyki (zgodnie ze stosownymi zaleceniami Ministra Edukacji Narodowej i Sportu), w tym prowadzenia zajęć z zakresu przedmiotu „Wychowanie do życia w rodzinie/Wychowanie seksualne”.

Ze względu na specyfikę kierunku oraz potrzebę posiadania przez absolwenta wielorakich umiejętności praktycznych koniecznych w pracy socjalnej, opiekuńczej, profilaktycznej, wychowawczej i edukacyjnej, szczególną rolę przypisano w programie zajęciom praktycznym (ćwiczenia, warsztaty, metodyka) oraz praktykom zawodowym. Warto podkreślić, że zajęcia o charakterze praktycznym zajmują w programie niemal 60% ogólnej liczby godzin zajęć. Zgodnie z programem przewiduje się dwojakiemu rodzaju praktyki zawodowe: w instytucjach opieki społecznej, hospicjach, poradniach małżeńsko-rodzinnych i placówkach wychowawczo-opiekuńczych, oraz praktyki w szkołach.

Pierwsi absolwenci katedry Nauki o Rodzinie opuszczą uczelnię i znajdą się na rynku pracy w 2008 r. Zapewniona przez konferencję możliwość wymiany doświadczeń z pewnością pozytywnie wpłynie na stopień wykorzystania ich wiedzy i umiejętności dla szeroko pojętego dobra społeczeństwa. Forum Heweliusza miało zaszczyt być jednym ze sponsorów konferencji.

Wykład prof. Josepha McRae Mellichampa

Znany mówca w dziedzinie nauki i wiary dr Joseph McRae Mellichamp jest emerytowanym profesorem zarządzania z Manderson Graduate School of Business Uniwersytetu Stanu Alabama (USA), gdzie pracował w latach 1969-94. Otrzymał doktorat w dziedzinie inżynierii zarządzania na uniwersytecie Clemson oraz licencjat inżynierii przemysłowej w Georgia Institute of Technology. Pełnił też funkcję wizytującego wykładowcy na Massachusetts Institute of Technology. W dniu 8 maja 2006 r. na zaproszenie Chrześcijańskiego Forum Pracowników Nauki (ChFPN) oraz Gdańskiego Forum Heweliusza (GFH) prof. Joseph MacRae Mellichamp gościł na Uniwersytecie Gdańskim oraz na Politechnice Gdańskiej z wykładem pt. „Zdemaskowanie Kodu da Vinci”.

W swoim wystąpieniu poruszył między innymi kwestię niezetelności treści książki Dona Browna – braku zgodności z historią oraz przesłaniem teologicznym chrześcijaństwa. Autor Kodu Da Vinci, za pomocą swoich bohaterów twierdzi, jakoby Jezus Chrystus ożenił się z Marią Magdaleną oraz miał potomstwo. Linia potomstwa trwa do czasów współczesnych, a tajemnicę tą miał jakoby zaszyfrować w swoim obrazie „Ostatnia wieczerza” Leonardo Da Vinci, ukrywając Marię Magdalenę pod postacią kobieco wyglądającego młodzieńczego Jana, ucznia Chrystusa. Kościół Katolicki miał jakoby ukryć ten fakt, fałszując w ten sposób historię oraz ewangeliczne przesłanie Pisma Świętego. W dodatku na samym wstępie autor umieszcza stwierdzenie, że treść książki jest prawdą, osłabiając czujność czytelnika nie orientującego się w historii i w historycznej krytyce Nowego Testamentu.

W rzeczywistości to jednak Don Brown fałszuje historię i podważa autorytet Biblii, która szczęśliwie jest niezwykle wiarygodnym historycznie dokumentem, zachowanym w setkach kopii, które stanowią wiarygodną podstawę do prowadzenia badań porównawczych. Ewangelie znajdujące się w Nowym Testamencie nie są dobrane przez ówczesnych przywódców politycznych – jak sugeruje to Don Brown – aby pasowały do ich celów politycznych, tj. uczynienia z Chrystusa Boga. Raczej są one rzetelnym świadectwem naocznych świadków, czyli apostołów (Ewangelie wg Św. Mateusza oraz Jana) lub im współczesnych, którzy byli blisko związani z apostołami. Zostały napisane na podstawie relacji naocznych świadków życia Jezusa. Zainteresowanych tą tematyką odsyłamy do materiałów umieszczonych na stronie, <http://www.thetruthaboutdavinci.com/>

Wykłady prof. Mellichampa zgromadziły licznych słuchaczy, głównie studentów, ale również wykładowców oraz innych zainteresowanych gości. Powodem zainteresowania była duża popularność samej książki oraz zbliżająca się premiera filmu o tym samym tytule. Dodatkową przyczyną popularności był fakt, że nasz gość dał się poznać jako dobry wykładowca już podczas poprzednich odwiedzin w Gdańsku. Jediną słabą stroną wykładu był brak wyczerpania tematu, ze względu na konieczność tłumaczenia i ograniczenie czasowe wykładu. Natomiast była możliwość zadawania pytań oraz przedstawiania własnych komentarzy, co stworzyło okazję do wypowiedzenia uwag krytycznych i wątpliwości. Wykłady odbyły się w atmosferze ożywionego

zainteresowania, a nawet „swoistego relaksu”, co świadczy o wieloletnim doświadczeniu naszego gościa w pracy w środowisku akademickim oraz osobistym dystansie do samego siebie.

Wykłady dla studentów zorganizowało Koło Dziennikarskie Studentów Uniwersytetu Gdańskiego, Magazyn Studencki 'PodPrąd' oraz Chrześcijańskie Stowarzyszenie Akademickie (ChSA).

Konferencja “Continuity and Change”

Instytut Metanexus zorganizował w dniach 3-7 czerwca 2006 r. w Filadelfii (USA) konferencję *Continuity and Change: Perspectives on Science and Religion* („Ciągłość i Zmiana: perspektywa na naukę i religię”).

Wzięło w niej udział ponad 200 delegatów z 35 krajów. Celem konferencji było stworzenie platformy do prowadzenia otwartego i poznawczego dialogu pomiędzy nauką a religią. Uczestnicy wnieśli swoje szerokie doświadczenia i wiedzę z zakresu nauk przyrodniczych i społecznych, jak również reprezentowali różne tradycje wiary i perspektywy filozoficzne. W grupie uczestników obok naukowców i nauczycieli znaleźli się przedstawiciele duchowieństwa i osoby zaangażowane społecznie. Forum Heweliusza, jako stypendysta Instytutu, wysłało na konferencję swojego przedstawiciela. Więcej informacji o konferencji i Instytucie Metanexus znaleźć można na stronie internetowej: www.metanexus.net.

Forum Heweliusza w telewizji

W dniach 3 i 4 stycznia 2006 r. TV3 wyemitowała program informacyjny o Forum Heweliusza (GFH). Występujący w programie przedstawiciele GFH omówili cele i działalność Forum. Między innymi podkreślali potrzebę prowadzenia dialogu pomiędzy nauką a religią i wskazywali na konkretne obszary, w których dialog ten obecnie się toczy (patrz np. artykuł „Ślady Bożego działania w naturze z punktu widzenia nauk przyrodniczych” A. Ceniana). Miasto Gdańsk, ze względu na swoją bogatą historię, zarówno tą dawną, związaną z pokojowym współistnieniem obok siebie różnych narodowości, kultur i wyznań, jak i tą najnowszą, związaną z torowaniem drogi do wolności, zostało przedstawione w programie jako miejsce dobrze nadające się do prowadzenia twórczych debat.